

Gezamenlijke reactie regionaal overleg gemeentelijke cliëntenraden Participatiewet en Wsw-raad IJmond d.d. 21 augustus 2015 op keuzenota bezuinigingen IJW

1. Algemeen

De gemeentelijke cliëntenraden Heemskerk, Beverwijk, Velsen en de Wsw-raad IJmond hebben zich verenigd in het regionaal overleg IJmond. Dit is een gezamenlijke reactie op de keuzenota meerjarenbegroting IJmond Werkt!

- Het regionaal overleg cliëntenraden is er voorstander van dat altijd kritisch gekeken wordt of middelen doelmatig en doeltreffend worden ingezet. Daardoor kunnen namelijk de mensen waar het echt om gaat, die ondersteuning krijgen die nodig is. Wij zijn dan ook verbaasd dat een aantal 'efficiency-maatregelen' blijkbaar nu pas genomen wordt. Maar alle maatregelen moeten wel afgewogen worden tegen het doel dat met activiteiten wordt nagestreefd. Een aantal van de door Berenschot geschetste mogelijkheden, zoals het niet aanbieden van Beschut Werk, staat op gespannen voet met de Participatiewet. De gezamenlijke cliëntenraden kunnen daar niet mee instemmen.
- De door Berenschot geschetste mogelijkheden hebben deels het karakter 'van dik hout zaagt men planken', zoals de volumebeperking begeleiding. Dit betekent dat een veel te grote groep cliënten wordt getroffen en dat vooral de cliënten die echt begeleiding nodig hebben daarvan de dupe worden. Door de financiële maatregelen dreigen veel cliënten op de onderste drie treden van de Participatieladder terecht te komen en daarvan de maatschappelijke consequenties te ondervinden. De gezamenlijke cliëntenraden vinden dat de besparingsmaatregelen voor IJmond Werkt! niet ertoe mogen leiden dat deze cliënten geen beroep meer kunnen doen op ondersteuning van gemeenten.
- De keuzenota brengt de kosteneffecten voor IJmond Werkt! in beeld. De gezamenlijke cliëntenraden missen bij de te maken afwegingen de kosteneffecten van de maatregelen op andere (gemeentelijke) begrotingsposten. Een deel van de maatregelen leidt weliswaar tot besparingen bij IJmond Werkt! maar geeft volgens ons hogere andere gemeentelijke kosten (uitvoering, uitkeringen, Wmo). Verder kunnen besparingen op korte termijn leiden tot hogere kosten op langere termijn, bijvoorbeeld als bepaalde kennis en organisatie opnieuw opgebouwd moeten worden. Een bredere afweging kan tot andere keuzen leiden en waarborgen dat cliënten kunnen re-integreren.
- De meerjarenbegroting en de voorgestelde maatregelen zijn in hoge mate gebaseerd op veronderstellingen. Het is maar de vraag of opbrengsten gerealiseerd gaan worden, terwijl het voor cliënten direct consequenties heeft als geen begeleiding meer beschikbaar is. De gezamenlijke cliëntenraden pleiten daarom voor een monitor van de effecten voor cliënten en het zo nodig oplossen van knelpunten.
- Het regionaal overleg cliëntenraden mist een belangrijke besparingsoptie: naarmate mensen beter kunnen participeren in de samenleving, er daar blijvend werk en begeleiding voor hen is, hoeven zij minder een beroep op IJmond Werkt! te doen. Dit vraagt om de inzet van werkgevers en andere betrokkenen. Dit was ook het doel waarvoor IJmond Werkt! is gevormd. Voor ons is het de vraag hoe het met de resultaten op dat gebied gaat.
- Aan de gemeenteraden worden alleen de zogenoemde 'categorie 2'-maatregelen voorgelegd. Andere maatregelen vragen niet om nadere politieke keuzen, zoals de direct uitvoerbare maatregelen (categorie 1). De gezamenlijke cliëntenraden zijn van mening dat zij conform hun

positie wel over deze maatregelen en de (voorgenomen) invulling daarvan geïnformeerd moeten worden en de gelegenheid krijgen daarover te adviseren. Dat is nog niet gebeurd.

- In het verlengde daarvan wensen de gezamenlijke cliëntenraden graag eerder de informatie en adviesaanvraag te ontvangen. Wij vinden een informatiebijeenkomst over de keuzenota begin augustus in de vakantieperiode, waarvoor niet alle cliëntenraden waren uitgenodigd, onvoldoende voor een zorgvuldige en tijdige advisering.

2. Keuzenota categorie 2

De categorie 2 bevat vier maatregelen, waarop dit advies nu verder ingaat.

Tijdens de adviesvoorbereiding heeft het regionaal overleg cliëntenraden begrepen dat de gemeenteraden gevraagd worden in te stemmen met alleen de laatste twee maatregelen. Niettemin geven wij onze overwegingen bij alle vier de maatregelen.

a. Geen beschutte arbeid

Uit het voorgaande mag duidelijk worden dat de gezamenlijke cliëntenraden dit niet ondersteunen. De IJmondiale gemeenten dreigen daarmee niet aan hun wettelijke opdracht te voldoen en geen verantwoordelijkheid te nemen voor een groep cliënten die absoluut ondersteuning nodig heeft. Verder hebben wij vragen bij de financiële kosten-baten. Zo zal ook bij vrijwilligerswerk als alternatief een goede begeleiding beschikbaar moeten zijn. En wij hebben er grote moeite mee om mensen alleen op basis van hun verdienvermogen bepaalde dienstverlening wel of niet aan te bieden. Nu deze besparingsmaatregel van tafel is, is het regionaal overleg cliëntenraden erg geïnteresseerd in de voorgenomen invulling van beschut werk binnen IJmond. Graag denken wij daarin mee.

b. Volumebeperking begeleiding

Deze maatregel is een duidelijk voorbeeld van het alleen kijken naar kosten en niet naar cliënten. Hiermee dreigen mensen die intensieve begeleiding nodig hebben, buiten de boot te vallen. Wij vinden het van wezenlijk belang dat cliënten met een arbeidsbeperking die begeleiding krijgen zodat zij succesvol kunnen opereren op de arbeidsmarkt. Op langere termijn wordt dit terugverdiend. Daarom steunen wij deze maatregel niet. Volgens ons was bij de invoering van de Participatiewet al duidelijk dat ongewijzigd beleid tot financiële problemen leidt. Het beleid kan niet bestaan uit het beperken van de toegang en dienstverlening. Volumebeperking moet het resultaat en niet het begin zijn van de gemeentelijke inzet doordat mensen minder beroep hoeven te doen op IJmond Werkt!.

c. Geen begeleiding regulier en loonkostensubsidie voor nuggers

De regionaal verenigde cliëntenraden zijn er voorstander van dat mensen die op eigen kracht aan werk kunnen komen, daarvoor niet onnodig een beroep doen op IJmond Werkt! en/of de gemeenten. Voor ons wordt niet duidelijk of dat voor alle nuggers het geval is, maar wij denken van niet. Ook is het de vraag of de blijkbaar succesvolle uitstroom naar arbeid voor de helft van de nuggers juist te danken is aan de dienstverlening van IJmond Werkt! Leidt dat tot andere kosten als deze dienstverlening verdwijnt? Verder vinden wij een uitstroom van de rest van de nuggers naar bijstand of non-participatie zowel vanuit maatschappelijk als ook financieel perspectief eveneens onwenselijk. Berenschot en de keuzenota brengen niet in beeld wat de kosten zijn als deze nuggers zich niet meer tot IJmond Werkt! richten maar rechtstreeks tot gemeenten. Kortom, de gezamenlijke cliëntenraden pleiten voor het beter onderscheiden van deze cliëntengroep en het waarborgen dat mensen de ondersteuning kunnen krijgen die nodig is om te re-integreren als zij dat op eigen kracht niet kunnen.

d. Alleen perspectiefrijken naar IJmond Werkt!

Het regionaal overleg cliëntenraden vindt de term 'perspectiefrijken' onjuist. Het gaat om de groep mensen die het door IJmond Werkt! aangeboden re-integratietraject niet vroegtijdig beëindigd. Verder wordt nu de suggestie gewekt dat degenen die dat wel vroegtijdig doen, allemaal ten

onrechte zijn ingestroomd. Wij vragen ons dat af, evenals wat het effect van de dienstverlening van IJW en andere factoren is op het al dan niet vroegtijdig uitstromen.

Het regionaal overleg cliëntenraden is er voorstander van dat mensen niet onnodig terecht komen bij IJmond Werkt!. Dat is niet goed voor de betrokken mensen en het leidt tot inzet en kosten die beter besteed kunnen worden.

Wel pleit het regionaal overleg er voor dat zowel bij gemeenten als bij IJmond Werkt! mensen met de juiste deskundigheden, opleiding en middelen worden ingezet. De voorgestelde maatregelen leiden ertoe dat deze medewerkers beter in staat moeten zijn bij de toegang, re-integratie en begeleiding onderscheid te maken naar mensen en de voor hen meest geschikte aanpak.

Wij vinden dat de bezuinigingen er niet toe mogen leiden dat de kwaliteit van de dienstverlening beneden het noodzakelijke niveau is. Sterker nog, het financieel resultaat zal juist afhankelijk zijn van de kwaliteit van de dienstverlening.